ŻUL

il. Paweł Jaroński

Pamiętacie rosyjską kreskówkę „Ну, погоди!”, w polskiej wersji przyjmującą najczęściej tytuł „Wilk i Zając”? Pamiętacie Wilka ze zmiętym niedopałkiem papierosa w zębach, kombinującego, jak tu dopaść Zająca? Ten Wilk to właśnie rosyjski жулик [żulik], czyli ‘oszust, kanciarz, krętacz’. Zapożyczyliśmy słowo ŻULIK z języka rosyjskiego – podobnie jak kilka innych emotywnych, negatywnie nacechowanych słów, np. drań lub chuligan – a następnie utworzyliśmy do niego zgrubienie ŻUL. Gdy używamy tego słowa w liczbie mnogiej, możemy sobie wybrać formę: ŻULI albo ŻULÓW – obie są poprawne. W polszczyźnie ŻUL czy ŻULIK to ‘chuligan, łobuz’ lub ‘drobny przestępca’. Rosyjski жулик [żulik] to przede wszystkim ‘oszust’, a jego rodzina wyrazowa jest dość duża: obok rzeczownika zbiorowego жульё [odpowiednik w j. polskim to żulia] jest przymiotnik жуликоватый [żulikowaty] i rzeczownik жуликоватость [żulikowatość], a także жульничество [żulniczestwo – ‘postępki żulika; oszukiwanie’] z przymiotnikiem жульнический [żulniczeskij], a nawet czasowniki: niedokonany жульничать [żulniczat’ – ‘zachowywać się jak żulik; kantować, oszukiwać’] i dokonany сжульничать.